

Bruselj, 24. maj 2019
(OR. en)

9086/19

JEUN 73
SOC 348
EMPL 262
EDUC 235
SUSTDEV 80
DIGIT 92

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 8754/19

Zadeva: Sklepi Sveta o mladih in prihodnosti dela

V prilogi vam pošiljamo sklepe o mladih in prihodnosti dela, ki jih je Svet za izobraževanje mladino, kulturo in šport sprejel na zasedanju 22. in 23. maja 2019.

**Mladi in prihodnost Evrope
– Sklepi Sveta –**

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. Strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 priznava, da so mladi arhitekti svojih življenj, da prispevajo k pozitivnim spremembam v družbi in bogatijo ambicije EU ter da lahko mladinska politika pripomore k ustvarjanju prostora, kjer lahko mladi izkoristijo priložnosti in se poistovetijo z evropskimi vrednotami. Glede na spreminjajoče se razmere na področju zaposlovanja bi morala Evropska unija podpirati osebni razvoj mladih in razvijanje njihove samostojnosti, krepiti njihovo odpornost in jim zagotoviti potrebne vire za njihovo udeležbo v družbi ter s tem prispevati k izkoreninjenju revščine mladih in vseh oblik diskriminacije, pa tudi k spodbujanju socialne vključenosti.
2. „Prihodnost dela“ je krovni izraz, ki opisuje srednje- do dolgoročni razvoj delovnih mest, na katerega vplivajo nekateri trendi. V raznolikem kontekstu mladih v EU je „prihodnost dela“ med drugim odvisna od:
 - a) demografskih sprememb, saj bo vse večji koeficient starostne ekonomske odvisnosti v EU ustvaril pritisk, da se poveča raven produktivnosti tistih, ki bodo vstopili na trg dela, da bi nadomestili izstop izkušene delovne sile, ki se bo upokojevala, pa tudi prispevali h kritju povečanih socialnih izdatkov, ki so prav tako posledica vse številčnejšega starejšega prebivalstva. Čeprav ta razvoj ustvarja nove priložnosti v gospodarstvu oskrbe, pa bo zahteval tudi dialog o vprašanjih medgeneracijske pravičnosti;

- b) napredka v zvezi s tehnologijo in inovacijami, podprtega tudi s pobudami EU za enotni digitalni trg ter raziskave in razvoj, ki naj bi privedel do večje uporabe digitalne tehnologije v gospodarstvu in odpravil potrebo po nekaterih delovnih mestih, hkrati pa se lahko pojavijo zaposlitvene priložnosti v drugih gospodarskih sektorjih. Da bi izkoristili takšne spremembe, morajo imeti vsi mladi Evropejci, tudi tistih z manj priložnostmi, dostop do vključujočega in kakovostnega formalnega in neformalnega izobraževanja, s katerim bodo izpopolnili celoten nabor svojih znanj in spretnosti;
- c) povpraševanja po višji usposobljenosti na trgu dela. Delodajalci se že soočajo s težavami pri zapolnjevanju višjih in srednjih delovnih mest, hkrati pa je znotraj delovne sile trikrat več nizko kvalificiranih delavcev, kot je na voljo osnovnih delovnih mest¹. Ker se povpraševanje po nizko kvalificiranih delavcih še naprej zmanjšuje, sicer v različni meri v posameznih državah članicah, bodo mladi, ki vstopajo na trg dela, potrebovali višje ravni izobraževanja in usposabljanja, imeti pa bodo morali tudi ključne kompetence za vseživljenjsko učenje ter specifična digitalna, poklicna in osebna znanja in spretnosti, na katere se bodo lahko oprli pri obvladovanju svojih raznolikih prihodnjih poklicnih poti;
- d) potrebe po obravnavanju podnebnih sprememb, pri čemer lahko ambicije EU glede prehoda na konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo ustvarijo večje povpraševanje na trgu dela po znanjih in spretnostih, potrebnih v sektorjih, kot so energija iz obnovljivih virov, okoljsko trajnostna gradnja in prenovitev ali trajnostno kmetijstvo;
- e) povečanja globalnih vrednostnih verig, v okviru katerih je proizvodnja blaga in storitev razširjena po vseh celinah. K temu procesu prispeva tudi nastajanje novih oblik zaposlitve, kot jih uvaja na primer gospodarstvo platform, ki vpliva na tradicionalen odnos med delodajalcem in delavcem, razvoj trga dela in delovno zakonodajo. Treba je obravnavati izzive, kot so negotovost prihodkov, nezadostna socialna zaščita, revščina zaposlenih, prekarni delovni pogoji in trpinčenje na delovnem mestu.

¹ Eurostat (2018), Raziskava o delovni sili EU.

3. Mladi v Evropski uniji ob misli na svoje prihodnje poklicno življenje pogosto čutijo strah ali negotovost². Takšna stiska, zlasti če se ji pridružijo zavrnjena prošnja za zaposlitev, težave glede kakovostne ustreznosti zaposlitve, prekarno delo ali družbeni pritisk k iskanju ali ohranjanju zaposlitve, lahko negativno vpliva na čustveno stanje mladih, kar lahko vodi tudi do težav z duševnim in telesnim zdravjem ali vse večje zaskrbljenosti mladih evropskih državljanov in državljanek³.
4. Današnje izkušnje z novimi oblikami zaposlitve kažejo, da se lahko v prihodnje poveča število bolj prožnih oblik zaposlovanja delavcev, kar lahko pozitivno vpliva na razporeditev delovne sile in dobro počutje tistih, ki se odločijo za svobodne poklice. Ker se za takšna delovna mesta pogosto odločajo mladi, zlasti tisti z manj priložnostmi, pa se po drugi strani povečuje tveganje, da bodo obtičali na delovnih mestih za določen čas z nizkimi prihodki, nizko stopnjo socialne zaščite in majhno verjetnostjo za poklicno napredovanje.
5. Trdna osnova znanj in spretnosti ter ustrezno usmerjanje, ki temeljita na kakovostnem spremljanju potreb po znanjih in spretnostih ter kakovostnih, prilagodljivih in odzivnih sistemih izobraževanja in usposabljanja, vključno s spodbujanjem vseživljenjskega učenja, lahko mladim pomagata pri uspešnem prehodu na trg dela in znotraj njega ter izgradnji zadovoljujoče poklicne poti.
6. Kar zadeva zagotavljanje trdnih kognitivnih temeljev, je spodbujanje pridobivanja znanj in spretnosti, ki omogočajo učinkovito uporabo in razumevanje tehnologije, predpogoj za delo v prihodnosti. Znanja in spretnosti ne bi smele biti usmerjene le v obvladovanje novih tehnologij, temveč tudi razumevanje, kako lahko pomagajo vplivati na družbo. Pri krepitvi sposobnosti mladih Evropejcev, da bi lahko učinkovito izkoristili spreminjajočo se naravo dela, bi jim bilo treba zagotoviti tudi ključne kompetence, ki vključujejo mehke veščine, med drugim povezane z reševanjem problemov, komunikacijo, podjetniškimi znanji, kritičnim in ustvarjalnim razmišljanjem, samopredstavitvijo, samoizražanjem in pogajanjem.

² Mednarodna organizacija dela (2018), Addressing the situation and aspirations of youth (Odziv na položaj in pričakovanja mladih), pripravljeno za drugo srečanje Globalne komisije za prihodnost dela.

³ Strukturirani dialog – cikel VI – tematsko poročilo o cilju mladih št. 5: duševno zdravje in dobro počutje (2018).

7. Evropski steber socialnih pravic določa pravico vsakogar do „hitre in prilagojene pomoči za izboljšanje možnosti za zaposlitev ali samozaposlitev. To vključuje pravico do podpore za iskanje zaposlitve, usposabljanje in prekvalifikacijo. Vsakdo ima pravico, da med poklicnimi prehodi prenese socialno zaščito in pravice do usposabljanja“, pa tudi pravico do „poštenega in enakega obravnavanja v zvezi z delovnimi razmerami, dostopom do socialne zaščite in usposabljanjem“. Med pripravljanjem mladih na prihodnost dela bo zanje zato ključno, da „imajo pravico do nadaljnjega izobraževanja, vajeništva, pripravništva ali kakovostne ponudbe za zaposlitev v štirih mesecih od dne, ko postanejo brezposelni ali prenehajo z izobraževanjem“⁴.
8. Stališča in vizije v zvezi z evropsko mladino in vprašanji dela, kot so navedeni v ciljih mladih, zlasti cilju št. 7 „Kakovostna zaposlitev za vse“, so bili vključeni v strategijo EU za mlade 2019–2027 in njen delovni načrt za obdobje 2019–2021;

POUDARJA, DA:

9. bodo prihodnje generacije mladih Evropejcev vstopale v delovno okolje, prežeto s priložnostmi in izzivi, v globalnem okviru, v katerem si bo EU prizadevala za izboljšanje kakovosti življenja svojih državljanov in državljanek ter s tem okrepitev svoje gospodarske konkurenčnosti, produktivnosti dela ter znanj in spretnosti delovne sile, ter zagotovila, da bo mogoče izpolniti cilje, pričakovanja in ambicije mladih;
10. lahko spreminjajoča se narava dela pozitivno vpliva na življenja mladih Evropejcev in prihodnjih generacij. Hkrati je treba obravnavati relevantne pomisleke in posledice, med drugim povezane z oblikami zaposlitve in zaposlitvenim statusom, ki takšne spremembe spremljajo, zlasti kar zadeva mlade z manj priložnostmi, ki so morda nizko kvalificirani. V tem smislu je treba povečati informiranje in ozaveščanje mladih v zvezi s posledicami različnih oblik zaposlenosti in zaposlitvenega statusa;

⁴ Evropski steber socialnih pravic, Poglavje I, Načelo 4 (Aktivna podpora pri zaposlitvi) https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_sl . Evropski steber socialnih pravic so 17. novembra 2017 na socialnem vrhu za pravična delovna mesta in rast v Göteborgu na Švedskem podpisali Evropski parlament, Svet in Komisija.

11. mladi Evropejci menijo, da bi moralo biti zaposlovanje ena od treh najpomembnejših prednostnih nalog EU in eno od področij, na katerem mora EU ukrepati, da bi mlade spodbudila k izražanju solidarnosti⁵. To kaže, da so mladi naklonjeni v človeka usmerjenemu pristopu k njihovemu prihodnjemu poklicnemu življenju;
12. bi prve zaposlitve morale vzpostaviti temelje za obetavno poklicno pot in krepiti socialno mobilnost navzgor, zlasti za mlade z manj priložnostmi, vključno z mladimi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo. V skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti ciljem trajnostnega razvoja št. 8 in ciljem mladih št. 7, je treba dostojno delo obravnavati kot legitimno pričakovanje mladih, začenši z njihovo prvo plačano poklicno izkušnjo;
13. je pričakovano, da bodo mladi, ki opustijo šolanje, in nizko izobraženi mladi ranljivi tudi v kontekstu prihodnosti dela, ko je mogoče pričakovati, da se bodo razlike v plačah med nizko in srednje kvalificiranimi delavci še povečale, kar bi lahko pripeljalo do izzivov v zvezi z revščino na delovnem mestu. Čeprav se njihovo število zmanjšuje⁶, so mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, še vedno zelo ranljivi in bodo še naprej prejemali podporo iz jamstva za mlade⁷. Za tiste, ki do tega niso upravičeni, bi morale poti izpopolnjevanja⁸ zagotoviti dodatne priložnosti, da se okrepijo njihova osnovna znanja in spretnosti ter da napredujejo pri pridobivanju kvalifikacij, po katerih obstaja povpraševanje na trgu dela;
14. sta zagotavljanje nemotenega prehoda iz izobraževanja v zaposlitev in prehajanja med različnimi zaposlitvami ter spodbujanje zaposlovanja mladih, vključno z zmanjševanjem

⁵ Flash Barometer 455 o evropski mladini (2018), raziskava, ki jo je na zahtevo Generalnega direktorata Evropske komisije za izobraževanje, mladino, šport in kulturo opravilo podjetje „TNS political & social“.

⁶ Delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, v starostni skupini od 15 do 29 let se je po podatkih Eurostata z najvišjega odstotka doslej, tj. 15,9 % v letu 2012, zmanjšal na 13,4 % v letu 2017 (Trajnostni razvoj v Evropski uniji: poročilo Eurostata 2018 o spremljanju napredka v zvezi s cilji trajnostnega razvoja v kontekstu EU).

⁷ Priporočilo Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mlade (UL EU C 120, 26.4.2013, str. 1).

⁸ Priporočilo Sveta z dne 19. decembra 2016 z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (UL EU C 484, 24.12.2016, str. 1).

obdobij brezposelnosti, ključna za preprečevanje učinkov stigmatizacije v njihovih poklicnih poteh⁹;

15. bi bilo več poudarka treba nameniti vrednotam in politikam, ki spodbujajo delo s ciljem izboljšanja kakovosti življenja mladih samih ter pomembnega prispevka k splošni blaginji družbenega in fizičnega okolja, v katerem živijo. V tem okviru bi morali pristopi k prihodnosti dela temeljiti na trajnostnem razvoju;
16. je treba stalno spodbujati enak dostop do kakovostnih delovnih mest za vse mlade v prihodnosti ter sprejeti ukrepe proti vsem oblikam stereotipov, ki vplivajo na karijerne želje današnjih otrok in omejujejo dostop do nekaterih delovnih mest, hkrati pa ohranjajo diskriminacijo in neenakost v izobraževanju in usposabljanju ter na trgu dela;
17. mladinsko delo poleg razvijanja znanj in spretnosti pozitivno vpliva na življenja mladih, zlasti tistih z manj priložnostmi, tudi kar zadeva duševno zdravje ali čustvene težave, povezane z brezposelnostjo ali težavami v procesu iskanja zaposlitve;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU Z NAČELOM SUBSIDIARNOSTI IN NA USTREZNIH RAVNEH:

18. posebno pozornost namenijo mladim, ki jim grozi marginalizacija ali diskriminacija na podlagi elementov, kot so njihova narodna pripadnost, spol, spolna usmerjenost, invalidnost, vera, prepričanje ali politična stališča, da se zagotovi vključenost vseh mladih na trge dela v prihodnosti;
19. podprejo celovito izvajanje priporočila o jamstvu za mlade ter pri tem po potrebi upoštevajo tudi nacionalne razmere, politike in ukrepe;
20. po potrebi spodbujajo in dajo prednost reformam formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja ter se pri tem osredotočijo na razvoj in potrjevanje ključnih kompetenc, ki jih mladi pridobijo v različnih učnih okoljih, bodisi na področju izobraževanja, prostovoljstva,

⁹ Eurofound (2017), Long-term unemployed youth: Characteristics and policy responses (Dolgotrajno brezposelni mladi: značilnosti in odzivi politik), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

pripravnosti ali zaposlitve, da bi se olajšalo usklajevanje takih kompetenc s trgom dela in prihodnjo potrebo po delovni sili;

21. okrepijo sodelovanje s splošnim ciljem uresničevanja pravice do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja za vse otroke in mlade, zlasti v zvezi z zmanjšanjem zgodnjega opuščanja šolanja in povečanjem možnosti za enak dostop do izobraževanja in dela za vse mlade, tudi tiste, ki spremljajo svoje družine, ki se zaradi zaposlitve preselijo v drugo državo članico EU¹⁰;
22. med posvetovanji z mladimi v okviru postopkov dialoga EU z mladimi in/ali zunaj njih zagotovijo dovolj prostora za vprašanja, povezana z zaposlovanjem, da bi bolje razumeli pomisleke, interese, pričakovanja in sposobnosti mladih. Poleg tega je pomembno tudi, da se rezultati takšnih posvetovanj dajo na voljo vsem mladim, oblikovalcem politik in delodajalcem, da bi zagotovili nadaljnje ukrepanje;
23. spodbujajo podjetništvo mladih ter se med drugim osredotočijo na podjetniško izobraževanje in usposabljanje, svetovanje, mentorstvo ali inštruiranje mladih in po potrebi na ustrezne dejavnosti mladinskega dela. Tudi socialno in vključujoče podjetništvo se štejeta za primerni alternativni za zagotavljanje zaposlitve mladim s strani mladih, s čimer se spodbujajo solidarnostne aktivnosti;
24. spodbujajo uporabo sredstev, ki so na voljo v okviru Evropskega socialnega sklada, programa EU za zaposlovanje in socialne inovacije, pobude za zaposlovanje mladih, programa Erasmus + ali evropske solidarnostne enote in njihovih programov naslednikov. Kadar je v tem okviru ustrezno, naj morebitnim upravičencem ponudijo smernice, kako izkoristiti sinergije in dopolnjevanje med temi programi;
25. kjer je to ustrezno, uporabljajo instrumente mladinske politike EU, kot so spletna platforma Youth Wiki ali načrtovanje prihodnjih nacionalnih dejavnosti in dejavnosti vzajemnega učenja, za izmenjavo dobrih praks s ciljem spodbujanja konkretnih političnih rešitev v okviru prihodnjega prehoda mladih na delo;

¹⁰ Evropski steber socialnih pravic, Poglavje I, Načelo 1 (Izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje) (glej opombo 4).

26. podpirajo mladinske organizacije in druge ustrezne akterje pri pripravljanju mladih, da bi se učinkovito vključili v procese dialoga z mladimi in da bi izkoristili možnosti mladinskega dela;
27. še naprej podpirajo mlade v primerih, ko bi lahko zaradi brezposelnosti, pričakovanj na delovnem mestu ali poklicnih/izobraževalnih izbir postali tarča generacijskih stereotipov;
28. spodbujajo medsektorski pristop k politiki pri obravnavi vprašanj v zvezi z zaposlovanjem mladih na nacionalni in evropski ravni ter v okviru sodelovanja med državami članicami;
29. ob upoštevanju nacionalnih okoliščin izboljšajo dostop mladih do socialne zaščite z izboljšanjem zmožnosti sistemov socialne zaščite za prilagajanje resničnosti zaposlitvenih možnosti mladih, če je to potrebno, ob upoštevanju potreb mladih, ki niso zaposleni;

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ

30. še naprej nadgrajuje pozitivne izkušnje iz okvirov Europass¹¹ in Youthpass¹² za popis in sporočanje znanj in spretnosti ter kvalifikacij posameznikov, da bi se povečal njun doseg med mladimi Evropejci, zlasti tistimi z manj priložnostmi, ki bi jim tako pomagali pri izkazovanju njihovih znanj in spretnosti ter iskanju ustreznih delovnih mest;
31. daje smernice nacionalnim strukturam upravljanja za ozaveščanje potencialnih upravičencev glede uporabe sinergij in dopolnjevanja pri spodbujanju možnosti financiranja EU za mlade;
32. daje prednost vzpostavitvi sistemov, ki podpirajo Načelo 1 evropskega stebra socialnih pravic, v skladu s katerim *„ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela“*¹³;

¹¹ <https://europass.cedefop.europa.eu/>.

¹² <https://www.youthpass.eu/en/>.

¹³ Glej opombo št. 10.

33. še naprej izvaja bolj kvalitativne, kvantitativne in na dokazih temelječe raziskave, in sicer na podlagi podatkov, ločenih po spolu, o socialni mobilnosti znotraj generacij in med njimi, s posebnim poudarkom na mladih, pa tudi bolj kvalitativne raziskave o odnosu in skrbih mladih glede prehoda na zaposlitev, da bi podprli učinkovitost mladinskih politik EU na področju zaposlovanja;
34. organizira dejavnosti ali dogodke vzajemnega učenja skupaj s predstavniki mladih, sindikatov, poslovnih organizacij in vlad, da bi z medsektorskega vidika, med drugim v okviru mladinske politike, preučili izzive in priložnosti, ki jih bo prihodnost dela prinesla mladim Evropejcem;
35. uporablja vse ustrezne instrumente EU, vključno s koordinatorjem EU za mlade, v zvezi s trendi, ki vplivajo na naravo dela, da bi vidik mladih vključili v medsektorsko oblikovanje politik na ravni EU in spodbudili sodelovanje med državami članicami;

POZIVA MLADINSKI SEKTOR EU, NAJ¹⁴

36. zavzame dejaven pristop k zagotavljanju učinkovite zastopanosti in udeležbe mladih v dialogu EU o mladih in socialnem dialogu na ravni Evropske unije, držav članic in na poddržavni ravni, s čimer bi spodbudili dobro sodelovanje z javnimi organi ter socialnimi in gospodarskimi partnerji glede vidikov, ki zadevajo poklicno življenje mladih;

¹⁴ „Mladinski sektor EU“ običajno pomeni vse organizacije, mladinske delavce, akademike, mlade predstavnike civilne družbe ali druge strokovnjake, vključene v razvoj mladinske politike, ki izvajajo dejavnosti in projekte v zvezi z mladimi v EU.

37. prispeva k prizadevanjem za ozaveščanje mladih delavcev o njihovih pravicah in dolžnostih, tudi kar zadeva trpinčenje na delovnem mestu in vse oblike diskriminacije, da bi zaščitili njihove izobraževalne dejavnosti in usposabljanje v okviru delovnih zahtev;
 38. upošteva spremljanje podatkov o trgu dela ter potrebah po znanjih in spretnostih za nenehno izboljševanje metod mladinskega dela, da bi se povečala učinkovitost mladinskega dela kot orodja za razvoj znanj in spretnosti mladih;
 39. spodbuja dejavnosti mladinskega dela med vsemi mladimi, tudi tistimi, ki jim zaradi revščine in socialne izključenosti grozi marginalizacija na trgu dela;
 40. sodeluje z ustreznimi deležniki, da bi na nacionalni ravni vzpostavili partnerstva in s tem prispevali k izvajanju jamstva za mlade;
 41. izkoristi priložnosti, ki so na voljo na ravni EU ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, da bi povečali kakovost priložnosti za mladinsko delo za mlade pri dostopu do zaposlitve.
-

Svet ob sprejemanju teh sklepov opozarja zlasti na naslednjo resolucijo, sklepe in priporočila:

1. Priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mladino¹⁵
2. Resolucija Sveta o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027¹⁶
3. Sklepi Sveta o vlogi mladih pri reševanju demografskih izzivov v EU¹⁷
4. Sklepi Sveta o prihodnosti dela: življenjski pristop¹⁸
5. Sklepi Sveta o prihodnosti dela: naj bo e-lahko¹⁹
6. Sklepi Sveta o vlogi mladinskega dela v podporo mladim pri razvoju bistvenih življenjskih spretnosti, ki so jim v pomoč pri uspešnem vstopanju v odraslost, dejavno državljanstvo in delovno življenje²⁰
7. Sklepi Sveta o pametnem mladinskem delu²¹
8. Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje²²
9. Priporočilo Sveta o spremljanju diplomantov²³
10. Priporočilo Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja²⁴
11. Sklepi Sveta o prizadevanjih za uresničitev vizije evropskega izobraževalnega prostora²⁵
12. Priporočilo Sveta o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite²⁶
13. Sklepi Sveta o spodbujanju podjetništva in socialnega vključevanja mladih²⁷

¹⁵ UL EU 2013, C 120, str. 1.

¹⁶ UL EU 2018, C 456, str. 1.

¹⁷ UL EU 2018, C 196, str. 4.

¹⁸ Dok. 10134/18.

¹⁹ Dok. 15506/17.

²⁰ UL EU 2017, C 189, str. 6.

²¹ UL EU 2017, C 418, str. 2.

²² UL EU 2018, C 189, str. 1.

²³ UL EU 2017, C 423, str. 1.

²⁴ UL EU 2012, C 398, str. 1.

²⁵ UL EU 2018, C 195, str. 4.

²⁶ Dok. 15394/1/18 REV 1.

²⁷ UL EU 2014, C 183, str. 4.